15/11/2022

Започва Рождественският пост

Утвърждаването на 40-дневния пост, свързан с деня 25 декември, в който се чества Рождеството на Господ Иисус Христос, станало сравнително късно – през XII век. То било в тясна зависимост от определянето датата на това събитие, във връзка с което се формира този втори по своята значимост Господски празник след Възкресение Христово (Пасха, Великден).

Отбелязването на празника Рождество Христово при християните от западните църкви започнало около 350 година. При източните църкви то било въведено от св. Григорий Богослов през 380 г., като Антиохия последвала – през 375 г., Александрия – през 432 г. при св. Кирил Александрийски (†444), Йерусалим – при патриарх Ювеналий (†458).

Датите, на които това събитие било отбелязвано, също били различни: в западните църкви – на 25 декември, в Антиохия – на 4 януари, в Александрия – на 18 или 19 април, или на 29 май. Малоазийските църкви го чествали на 6 или 10 януари. Едва в края на IV и началото на V в. настъпило относително единство в отбелязването на Рождество Христово и всички православни църкви започнали да го празнуват на 25 декември.

Определен брой постни дни, непосредствено преди Рождество Христово съществували още от времето, когато празникът бил честван заедно с Богоявление. Св. Теофил Александрийски говори за дванадесетдневен пост

по това време. По-късно, когато цялата Църква започнала да отбелязва Рождество Христово отделно от празника Богоявление, Богоявленският пост бил сведен до един ден.

В западните църкви постът пред Рождество Христово бил от една до няколко седмици. В беседата си в памет на мъченик Филосторгий, св. Йоан Златоуст (†407 г.) говори за петдневен Рождественски пост. Броят на дните му обаче постепенно нараствал и по времето на св. Теодор Студит (†826 г.) те възлизали на четиридесет. По този повод Антиохийският патриарх Валсамон (†1199 г.) цитира позицията на Константинополския патриарх Николай III (†1111 г.), съгласно която преди Рождество Христово трябва да се пости само осем дни, тъй като единствено Христовото възкресение е достойно да бъде зачетено с четиридесетдневен пост. Тази неустановеност по отношение времетраенето на Рождественския пост продължила до 1166 г., когато Константинополският патриарх Лука Хрисоверг (†1169 г.) постановил да се пости четиридесет дни преди Рождество Христово.

По Църковният пост на архим. Симеон (Кутса) и Литургика на архим. Авксентий

dobrotoliubie.com